

DOI 10.36074/logos-04.04.2025.017

CRIMINAL LIABILITY, AMNESTY, AND PARDON IN THE SYSTEM OF MODERN CRIMINAL LAW POLICY: THEORETICAL FOUNDATIONS, PRACTICE, AND PROSPECTS

Shkola Serhii¹

1. PhD in Law, Associate Professor,
Head of the Department of Public Law
Dnipro University of Technology, Dnipro, UKRAINE
ORCID ID: 0000-0003-0403-5916

Criminal liability is a core category of criminal law, reflecting the state's legal response to a committed offense. It encompasses both the establishment of guilt and the imposition or non-imposition of legal consequences. This concept is closely linked to mechanisms of exemption from liability and to incentive-based legal provisions.

A comprehensive understanding of the offender's legal status is crucial, particularly when official position or abuse of authority is involved [1, p. 94-98]. Accurate legal qualification remains a central aspect of law enforcement. It involves aligning factual circumstances with legal norms, and errors in this process may lead to unjust outcomes [2, p. 110-116]. A correct classification depends on identifying the key legal elements and distinguishing between criminal and administrative offenses [3, p. 44-48]. The role of the state is to balance punishment and humanism in legal policy, ensuring justice and predictability in legal outcomes [4].

Special attention must be paid to how criminal law norms are structured. The clarity of dispositions improves the consistency of judicial practice [5, p. 146-156]. However, atypical norms create interpretation challenges and require additional guidance during qualification [6, p. 219-222].

The application of incentive-based measures should also account for the moral and social danger of the offense. For example, acts of sexual exploitation of minors present significant public harm [7, p. 138-146]. Amnesty and pardon are key legal mechanisms for exemption from criminal liability and punishment. While intended to implement principles of humanity, they often face criticism due to gaps in legislation and inconsistent practice.

SECTION 7.

DROIT ET DROIT INTERNATIONAL

Public opinion is an important factor in shaping policies on clemency. A study of public attitudes revealed mixed views, showing both support for and distrust toward the amnesty process [8, p. 18-19]. Practical implementation is often hindered by legislative ambiguities and lack of unified procedures, which creates legal uncertainty and risks of unequal treatment [9, p. 114-117]. Judicial review plays a crucial role in these processes. However, it requires consistent interpretation and proper procedural safeguards [10, p. 109-115]. Enforcement of clemency-related decisions involves challenges linked to the authority and actions of state agencies. There is a need for clear boundaries regarding their execution powers [11, p. 153-164]. Property-related measures, such as administrative seizure, must be handled cautiously to avoid infringing upon constitutional rights, especially in pardon cases [12, p. 273-280]. The specific status of vulnerable persons, such as minors, must be considered when implementing clemency decisions. This includes evaluating their psychological state and the long-term consequences of the crime [13, p. 153-159]. Finally, legal protection of war veterans and other socially vulnerable groups requires that exemption mechanisms be used cautiously and transparently [14].

Crime prevention and reintegration of individuals exempted from liability or punishment are essential components of a modern and balanced criminal justice system. These tasks require coordinated efforts from both legal institutions and society as a whole. One of the key elements in prevention policy is the work of national police, whose preventive functions are guided by clear legal principles and criminological priorities [15]. International administrative practices can also enhance national preventive strategies, particularly in building accessible and effective services [16]. Contemporary risks extend into cyberspace. Early detection of online fraud and other offenses helps prevent their escalation, particularly when financial or vulnerable targets are involved [17, p. 141-150]. To ensure lawful and transparent procedures, public control over institutions responsible for clemency and rehabilitation is necessary. This fosters accountability and protects individual rights [18, p. 14-17]. At the same time, professionals involved in justice processes must bear clear legal responsibility. Legal safeguards like liability insurance contribute to maintaining the integrity and ethics of representation [19]. Regulation of exemption from punishment must be consistent and rooted in clearly defined legal standards, including definitional clarity in procedural norms [20, p. 153-157]. Finally, a sustainable exemption policy requires evaluating its long-term effectiveness. It must offer not just temporary relief but contribute to lasting legal and social outcomes [21, p. 494-509].

REFERENCES:

- [1] Школа, С. М. "Суб'єкт привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем." Прикарпатський юридичний вісник 4 (33) (2020): 94-98
- [2] Кравець М. О. Поняття, сутність та місце юридичної кваліфікації у процесі правозастосування //Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – №. 3. – С. 110-116
- [3] Кравець М. О. Передумови та підстави кваліфікації порушень митних правил //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: "Юридичні науки. – 2013. – С. 44-48
- [4] Наливайко, Ігор. "Роль держави у забезпеченні соціальних стандартів та гарантій: теоретико-правові аспекти та світовий досвід." (2023)
- [5] Гемай С. О. Структура диспозиції норм кримінально-процесуального права //Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2007. – №. 37. – С. 146-156
- [6] Гемай С. О. Питання окремих видів нетипових норм кримінально-процесуального права //Право і суспільство. – 2011. – №. 2. – С. 219-222
- [7] Світличний, О. О. "Обставини, що визначають суспільну небезпеку розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК України)." Публічне право 2 (2017): 138-146
- [8] Музика, А. А., and С. М. Школа. "Про результати вивчення громадської думки щодо амністії та помилування." Адвокат 3 (2003): 18-19
- [9] Музика, А. А., and С. М. Школа. "Актуальні проблеми практики застосування амністії і здійснення помилування в Україні." Вісник Запорізького державного університету 1 (2003): 114-117
- [10] Яковенко, Є. О. "Судовий розгляд адміністративних справ." Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право 1 (2011): 109-115
- [11] Яковенко, Є. О., and О. Л. Соколенко. "Можливість вчинення дій органами державної фіскальної служби України за виконавчими документами судів." Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки 4 (1) (2014): 153-164
- [12] Яковенко, Є. О. "Актуальні правові аспекти порядку застосування адміністративного арешту майна платника податків." Форум права 1 (2016): 273-280
- [13] Світличний, О. О. "Неповнолітня особа як потерпілий від розпусних дій у Кримінальному кодексі України." Право і суспільство 2 (2013): 153-159
- [14] Наливайко, І. "Теоретико-правова характеристика соціального захисту учасників бойових дій в Україні." (2023)
- [15] Фоменко, АНДРІЙ ЄВГЕНОВИЧ, and А. Е. Фоменко. "Теоретико-прикладні засади кримінологічної діяльності Національної поліції України." (2021)
- [16] Фоменко, А. Є. "Зарубіжний досвід надання адміністративних послуг та можливості його використання в діяльності Національної поліції України." (2019)
- [17] Reznik, Oleg, et al. "Features of the initial stage of investigating fraud with financial resources in cyberspace." Amazonia Investiga 10.41 (2021): 141-150
- [18] Кравець М. О. Громадський контроль у сфері публічного управління //Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2017. – №. 1 (2). – С. 14-17
- [19] Світличний, О. (2017). Страхування професійної відповідальності адвокатів в Україні. Юридична газета. Online, 45
- [20] Гемай С. О. Актуальні питання дефініційних норм у новому Кримінально-процесуальному кодексі України //Право і суспільство. – 2013. – №. 1. – С. 153-157
- [21] Наливайко, І. "Ефективність правового регулювання соціальних стандартів та гарантій: проблеми та перспективи." Наукові перспективи 7.37 (2023): 494-509